

VIDAREBOSÄTTNING OCH ANDRA KOMPLETTERANDE VÄGAR TILL SKYDD

Försäkra att statslösa personer har lika tillgång till vidarebosättning

[Vad är problemet?](#)

[Vad kan jag som arbetar med flyktingar göra?](#)

[Vad behöver förändras på politisk nivå?](#)

[Mer bakgrundsinformation om frågan och fler resurser](#)

VAD ÄR PROBLEMET?

Bristande tillgång till vidarebosättning och andra vägar till skydd kan utsätta statslösa personer **för farliga situationer** och **riskera liv**.

- Statslösa personer kan mötas av diskriminering i det första asyllandet, med begränsad eller ingen tillgång till mat, bostad, sjukvård, utbildning, födelseregistrering eller andra rättigheter.
- Statslösa personer kan löpa ökad risk för extrem fattigdom och tvingas, för att överleva, in i situationer där de utnyttjas, inklusive människohandel, orättvisa/farliga arbetsvillkor, sexuellt/könsbaserat våld, eller annan misshandel. Statslösa barn kan löpa ökad risk för tidigt äktenskap eller att bli barnsoldater.
- En del program för vidarebosättning utesluter vissa statslösa personer; till exempel uteslöt UK's Syrian Resettlement Scheme [\(Storbritanniens vidarebosättningsystem för Syrien\)](#) de flesta palestinska flyktingarna från [Syrien](#), och lät dem inte välja vidarebosättning även om de hade stora skyddsbehov och skulle ha kvalificerat sig för vidarebosättning om de hade varit syriska medborgare.
- Statslösa personer som inte har tillgång till kompletterande vägar till skydd kan tvingas stanna kvar i krigszoner eller pressas till farliga resor för att hitta säkerhet.

VAD KAN JAG SOM ARBETAR MED FLYKTINGAR GÖRA?

De fyra grunduppgifterna: **Identifiera, registrera, hänvisa och läs på!**

1. Identifiera statslöshet

Utgå inte ifrån att alla har en nationalitet eller att alla som är statslösa vet om att de är statslösa. Var medveten om att vissa människor kan tro att 'nationalitet' är deras etnicitet eller samhällsgrupp snarare än medborgarskap. När rätten till vidarebosättning är fastställd, tänk på om möjlig statslöshet har tagits upp tillräckligt i [screeningförfaranden](#), eller om tidiga indikationer på statslöshet har registrerats, och vid behov undersök vidare för att fastställa om statslöshet är kopplat till ökade risker för eller ökat behov av skydd. När man hjälper vidarebosatt personer, betänk risken för statslöshet och andra liknande behov.

2. Dokumentera bristande bevis på nationalitet och tecken på statslöshet

Om du fastställer att en person kan riskera att bli statslös, eller om personen påstår sig vara statslös, registrera denna viktiga information i något dokument som rör denna person. Om ett formulär inte har fält där du korrekt kan registrera den här informationen, gör en anteckning någonstans på formuläret så att det är registrerat, och informera personen om att detta kan vara viktigt i framtiden. Spara även kopior av alla relevanta dokument så att det går att få tag på dem senare om det behövs.

3. Hänvisa till sakkunnig rådgivning, stöd, och information

Om du fastställer möjlig statslöshet, hänvisa personen till organisationer som specialiserar sig på statslöshet och nationalitet i det land där du arbetar för att höra om de kan hjälpa till. Några av [våra medlemmar](#) kanske kan hjälpa till. Ladda ner och använd vår [guide/affisch](#) för dig som arbetar med flyktingar och vår [korta guide](#) för flyktingar och asylsökande.

4. Läs på om statslöshet i frågor som gäller vidarebosättning och kompletterande skydd.

Det finns lite mer information nedan och mer på våra hemsidor (länkar nedan).

- [UNHC:s modul för självstudier](#) (8.6)
- [UNHCR:s handbok om vidarebosättning, Refugee Resettlement Handbook](#) (speciellt 1.2.3 och 7.2.2)
- [Statslöshet bland vidarebosatt bhutanesiska flyktingar i Europa: Ett olöst problem](#)
- [Statslöshet och Ukrainakrisen](#)

VAD BEHÖVER FÖRÄNDRAS PÅ POLITISK NIVÅ?

- Stater och internationella organisationer bör förhindra diskriminering och **garantera lika tillgång** till vidarebosättning för flyktingar grundat på skyddsbehov, oavsett statslöshet.
- Vidarebosättningsförfaranden bör **ta hänsyn till specifika omständigheter hos statslösa flyktingar** och familjemedlemmar, liksom brist på dokumentation.
- Tjänstemän som tar beslut om ansökningar för vidarebosättning eller kompletterande skydd bör få **adekvat utbildning och information** om statslöshet.
- Stater bör ge statslösa personer **lika tillgång till alla kompletterande vägar** till skydd inklusive, till exempel, tillfälligt skydd till följd av krisen i Ukraina.

MER BAKGRUNDSINFORMATION OM FRÅGAN OCH FLER RESURSER

Vidarebosättning för statslösa personer som inte är flyktingar kan vara möjligt i vissa situationer med akut skyddsbehov. [UNHCR:s modul för självstudier](#) (8.6) klagör att det finns "en möjlighet att bevilja platser för vidarebosättning då en statslös persons situation inte kan lösas i nuvarande värdland eller annat land som tidigare varit stadigvarande vistelseort, och situationen förblir osäker". Då en statslös person inte har någon möjlighet till naturalisation eller permanent bosättning och är utan grundläggande rättigheter, kan vidarebosättning vara lämpligt, även för den som inte är flykting.

Kraven bör lättas för naturalisation av vidarebosatta statslösa personer. Som exempel har några äldre statslösa flyktingar från Bhutan, [vidarebosatta i Europa](#), funnit det omöjligt att uppnå språkkraven för naturalisation i sina nya länder. Det borde finnas flexibilitet under dessa omständigheter.

Kompletterande migrationsvägar borde inkludera statslösa personer. Statslösa personer som flyr förföljelse och väpnad konflikt borde ha lika tillgång till alla vägar till skydd, men statslösa personer utesluts ofta. EU-länderna har till exempel aktiverat direktivet om tillfälligt skydd till följd av Rysslands invasion i Ukraina och den pågående väpnade konflikten. Detta tillåter ukrainare att förflytta sig till och inom EU:s medlemsstater. Det finns dock [begränsningar när det gäller tillämpligheten av direktivet om tillfälligt skydd för statslösa personer](#), och många statslösa personer utesluts i varierande grad i olika medlemsstater. På samma sätt [utesluter Storbritanniens visumregler för Ukraina](#) statslösa personer, såvida de inte är berättigade familjemedlemmar till ukrainska medborgare.

Få mer information

[European Network on Statelessness](#) (Det europeiska nätverket för statslöshet)

[Stateless Journeys](#) (statslösa resor)

[Statslöshet-index](#)

[UNHCR:s hemsida Ending Statelessness](#) (Utrota statslöshet)

[UNHCR:s självstudiemodul om statslöshet](#)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institutet för statslöshet och inkludering)

[Statefree](#) (statsfri)

Gå en kurs vid [Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institutet för statslöshet och inkludering) eller vid [University of Melbourne](#).

Organisationer i Europa kan [kontakta ENS](#) om utbildningsmöjligheter. Du kan också [anmäla dig till vår mejllista/nyhetsbrev](#), följa oss på sociala medier och [stödja Stateless Journeys campaign](#) (kampanjen Statslösa resor).

STATSLÖSHET HAR BLIVIT ETT CENTRALT PROBLEM FÖR VIDAREBOSATTA BHUTANESISKA SAMHÄLLSGRUPPER I NEDERLÄNDERNA, DANMARK OCH STORBRIANNIEN... [DET] ÄR GANSKA MÄRKLIGT ATT DESSA INBJUDNA GÄSTER HAR TVINGATS FORTSÄTTA LEVA SOM STATSLÖSA UTAN NÅGON TYDLIG LÖSNING

~ RAM KARKI, F.D. ORDFÖRANDE FÖR DEN BHUTANESISKA FOLKGRUPPEN INEDERLÄNDERNA